

Проектна діяльність у навчально-виховному процесі Будинку дитячої та юнацької творчості

Підготувала: Лілія Галюк, культорганізатор Долинського районного будинку дитячої та юнацької творчості Івано-Франківської області

Сьогодні метод проектів вважається одним із перспективних інноваційно-педагогічних напрямків навчання та виховання. Через проектну діяльність створюються умови для творчої самореалізації вихованців, учнів, слухачів, стимулюється розвиток інтелектуально-творчих здібностей.

Дитяча творчість є найвищою формою активності й самостійності особистості, що спрямована на формування цінностей у різних сферах її життєдіяльності. Результати такої діяльності мають соціальну значущість і вирізняються новизною поставлених завдань і шляхів їх вирішення.

Як зазначав Гете, дитина може з усього зробити все. Однак, для цього необхідно створити відповідні умови. Батьки повинні дбати про залучення дітей до гуртків, дитячих об'єднань за інтересами, заохочувати їх до участі конкурсах, змаганнях, виставках, концертах тощо. Щоб визначити сфери інтересів і можливостей особистості, необхідно спостерігати за нею, виявляти її зацікавленість, підтримувати та стимулювати творчість.

У статті 31 Конвенції про права дитини йдеться, що дитина має право на участь у культурному і творчому житті, має право на участь в іграх, дозвіллевих заходах, які відповідають її віку, займатися мистецтвом, тобто на творчий розвиток.

Проектна діяльність останнім часом все ширше входить у виховний процес позашкільного навчального закладу.

Урізноманітнити проведення змістовного дозвілля в умовах позашкільного навчального закладу дозволяє у значній мірі організація виховних проектів.

Виховні проекти відрізняються від урочних насамперед такими якостями:

- тематикою проектів, яка спрямована на урізноманітнення дозвілля та задоволення інтересів гуртківців у тих сферах науки, техніки, мистецтва, що не входять до навчальної програми, а також соціальної сфери;
- кількістю учасників проекту, бо саме виховні проекти допомагають охопити не тільки навчальну групу, а увесь колектив закладу;
- зростання дружніх, творчих стосунків між гуртківцями, які беруть участь у виконанні проектів;
- можливістю включатися під час виконання у контакти із установами, організаціями, що значно розширює ефективність їх взаємодії, встановленню нових ділових контактів тощо;
- можливість використання проектів різного типу, особливо творчих, пригодницьких, ігрових, рольово-ігрових, спортивних, музичних тощо.

Педагоги-позашкільники шляхом реалізації проектів можуть вирішувати питання:

- змістовного проведення дозвілля гуртківців;
- налагодження дружніх стосунків в дитячому колективі;
- залучення до проектної діяльності всіх членів колективу та активне залучення батьків до співпраці;
- вирішення психологічних проблем, особистісних стосунків між гуртківцями, пошук нових лідерів групи;
- зростання активності, ініціативи, творчості, пошуку в колективі гуртківців;
- виховання таких важливих якостей, як взаємодопомога, взаємодія, самовдосконалення, самореалізація кожного гуртківця тощо.

Основними принципами проектної діяльності є:

- добровільність вибору виду діяльності кожним учнем;
- врахування інтересів та психологічних особливостей певної вікової групи учнів;
- посиленість роботи, доведення її до логічного кінця;
- формування основ культури праці, якісне виготовлення та естетичне оформлення

об'єктів;

- корисна значимість виконаних проектів;
- дотримання правил безпеки праці тощо.

Сьогодні є очевидним те, що реалізувати принципи особистісно орієнтованого виховання при традиційних підходах неможливо. Для включення кожного учня в активний пізнавальний та пошуковий процес, який застосовується на практиці отриманих знань, повинно бути створено адекватне навчально-виховне середовище, яке забезпечувало б можливість вільного доступу до різних джерел інформації, спілкування з однолітками, сумісна праця під час вирішення різних життєвих і важливих проблем. Найбільш перспективним у цьому відношенні є метод проектів.

Хочеться зауважити, що будь-яка робота над темою чи просто групова робота не може називатися методом проектів. Проектна технологія передбачає певну сукупність навчально-пізнавальних прийомів, що дозволяють вирішити ту чи іншу проблему шляхом самостійних дій учнів із обов'язковим представленням отриманих результатів. Результати виконання проектів мають бути матеріальними, тобто певним чином оформлені.

Кінцевий результат проектної діяльності вихованців може бути представлений у вигляді: веб-сайту, аналізу даних соціологічного опитування, бізнес-плану, відеофільму, відеокліпів, електронної газети, моделі, пакету рекомендацій, рекламного буклету, статті, сценарію, казки, колективної творчої роботи (виробу декоративно-прикладного мистецтва та ін.).

Виховання у гуртківців патріотизму, доброти, милосердя та бережливого ставлення до природи шляхом їх участі в реалізації проектів.

Колектив Долинського районного будинку дитячої та юнацької творчості працює над впровадженням проектної діяльності з 2008 року.

В нашому закладі впровадження в практику роботи проектної діяльності здійснюється шляхом реалізації проектів: «Долинська районна школа лідерів», «Чужої біди не буває», «Україна – це ми, ми – це Україна!» а також

упровадження міні-проектів під час занять гуртків «Крою та шиття», писанкарства, художньої обробки природного матеріалу, народної вишивки.

Проект «Долинська районна школа лідерів» стартував у вересні 2008 року та втілювався впродовж трьох років. Основними завданнями даного проекту було формування активних лідерів учнівського самоврядування з глибоко усвідомленою громадянською позицією, почуттям відповідальності, здатних до самоаналізу і самовиховання; формування характерів, світогляду і самостійності молодих людей; сприяння розвитку особи; формування навиків цивілізованого спілкування, лідерства і партнерства. Результатом реалізації проекту стала діяльність Долинської районної школи лідерів, як осередку формування активних лідерів учнівського самоврядування Долинського району.

Щорічна екологічна акція *«Збережемо первоцвіти»* з ініціативи вихованців гуртка основ інформаційних технологій переросла в однойменний проект, до реалізації якого долучились вихованці й інших гуртків («Господарочка», «Макраме», «Рукоділья», декоративно-прикладного мистецтва, театру-студії «Талант»). Результатом реалізації проекту стало виготовлення інформаційних буклетів про первоцвіти Долинщини, виготовлення квітів з паперу та ниток, а також виступ екологічної агітбригади.

Благодійні проекти викликають неабияке зацікавлення гуртківців Долинського районного будинку дитячої та юнацької творчості. Реалізація благодійного проекту «Україна – це ми, ми – це країна» (*Додаток 1*) спонукала гуртківців закладу та учасників Долинської районної школи лідерів переосмислити свої життєві пріоритети та спонукала їх частіше «озиратися» довкола, помічаючи не лише власні потреби, а й потреби оточуючих, вміло оцінювати довколишні суспільні процеси.

Нещодавно з ініціативи гуртківців та педагогів нашого закладу стартував ще один благодійний проект «Діти допомагають дітям», мета якого допомога дітям, батьки яких воюють чи загинули в зоні АТО. Наші діти своїми

справами доводять, що вік не є вагомою перешкодою для добрих і щирих справ.

З власного досвіду можу сказати, що проектна діяльність дозволяє гуртківцям:

- вивчати не тільки засоби, але й способи конкретної діяльності;
- розвивати пізнавальні навички та вміння самостійно конструювати свої знання;
- розвивати критичне та творче мислення;
- розвивати вміння орієнтуватися в інформаційному просторі;
- організувати змістовне проведення дозвілля;
- усвідомлювати, де і яким чином ця діяльність може бути використана на практиці.

Підготовка та реалізація проектів — це складна самостійна діяльність гуртківців під керівництвом педагогів. Позиція педагога під час реалізації методу проекту на практиці переходить із носія готових знань до перетворення в організатора пізнавальної, дослідницької чи благодійної діяльності своїх вихованців.

Використання проектів у виховній роботі Будинку дитячої та юнацької творчості дозволяє включити в цей процес велику кількість гуртківців та організувати співпрацю педагогів, вихованців та батьків через активну та творчу діяльність.

Розвиток пізнавальних інтересів, творчих навичок, умінь самостійно здобувати необхідну інформацію є метою застосування проектних технологій. Що може бути кращим для становлення особистості, ніж відчуття успіху і власної значущості від результатів власної діяльності. Таким чином, використання проектних технологій у виховній процесі позашкільного навчального закладу створює умови для всебічного розвитку особистості у процесі організації творчої діяльності. Успіх упровадження проектної технології залежить від усвідомлення педагогом-

позашкільником її значення, знання й дотримання ним алгоритму проектної діяльності.

Отже, час особистісно-орієнтованих технологій, а зокрема проектних технологій, прийшов, і вміння використовувати цей метод – це показник високої кваліфікації і прогресивної діяльності педагога-позашкільника, спрямованості на творчий розвиток гуртківців і підготовку їх до дорослого життя в суспільстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єрмаков І.Г. Метод проектів: традиції, перспективи, життєві результати. – К., - 2003.
2. Лопушанська Г. Метод проектів у контексті сучасної освіти.
// Директор школи, 2010 - №18.